

Konspiracja i kolaboracja pod okupacją sowiecką

28.11.2008

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Dodatek historyczny IPN

Nasz Dziennik 11/2008 (18)

Konspiracja i kolaboracja pod okupacją sowiecką

Podpisanie paktu Ribbentrop – Molotow

Przypominamy dziś dzień modelowe postawy polskich inteligentów wobec najdłuższej radykalnej opór i nadgorliwie przystosowanie. Piszemy o sowieckich represjach wobec prof. Stanisława Głąbińskiego i innych członków Stronnictwa Narodowego we Lwowie, o losach organizatorów konspiracji wojskowej, m.in. gen. Mariana Żegoty-Januszajłosa i ppor. Zygmunta Łuczkiwicza. Z drugiej strony analizujemy zjawisko kolaboracji lwowskich pisarzy i intelektualistów Lwowa i Wilna z nową władzą w latach 1939-1941, czyli „za pierwszego Sowietu”, wznowionej i rozszerzonej po „wyzwoleniu” i zainstalowaniu w Polsce systemu komunistycznego.

Dr Krzysztof Kaczmarek, IPN Rzeszów

Represje sowieckie

**wobec działaczy Okręgu
Lwowskiego Stronnictwa
Narodowego w latach
1939-1941**

W strukturze organizacyjnej Stronnictwa Narodowego Okręg Lwowski jako połowę lat 30. zajmował również ówczesny Dział Lwowski, obejmował obszar województwa lwowskiego, tarnopolskiego, stanisławowskiego i wołyńskiego. W połowie 1939 r. zarządził główny SN podjęcie decyzji o utworzeniu okręgu rzeszowskiego, w którego skład weszło osiem najbardziej wysuniętych na zachód powiatów województwa lwowskiego (Piotrków, Jarosław, Przeworsk, Łańcut, Nisko, Kolbuszowa, Tarnobrzeg, Strzyżów) oraz trzy wschodnie powiaty województwa lwowskiego: Jasło, Międzyrzecz i Ropczyce. Procesem zarządku okręgowego był do września 1939 r. adekwat do pow. Józef Ulan. W lipcu 1933 r. w ramach Okręgu Lwowskiego został wydzielony podokręg przemyski obejmujący powiaty: Dobromir, Przemyśl, Sanok, Buczów i Krasno (od 1934 r. funkcję prezesa pełnił Włodzisław Biliński). Natomiast na Wołyniu, dzięki aktywności mieszkającego i gospodarzącego na 25-hektarowej działce wioskowej w Sycach k. Złotego gen. Mariana Żegoty-Januszajłosa, objawo w drugiej połowie lat 30. SN zaczęło zdobywać pewien wpływ w miastach oraz wśród oddziałów wojskowych. Według danych ZG SN, 1 VII 1938 r. Okręg Lwowski SN miał liczyć 7 tys. członków (liczba ta obejmuje również ok. 1,5 tys. członków podokręgu przemyskiego). W końcu lat 30. poparcie społeczne dla Stronnictwa na tym terenie wyraźnie wzrosło, o czym mogą świadczyć wyniki ostatnich wyborów samorządowych przeprowadzonych w maju 1939 roku. Wile Lwowski SN odebrało wówczas olbrzymi sukces, zdobywając 21 spośród 72 mandatów w radzie miasta (w poprzednich wyborach w maju 1934 r. zdobyło ich tylko 5). Podobnie było w podokręgu przemyskim i okręgu tarnopolskim (jeżeli Przemysku na SN głosowało ponad dwukrotnie więcej wyborców niż w 1934 r. i tylko wskutek urzeczowania lat SN w 4 spośród 10 okręgowych wyborów Stronnictwo zdobyło zaledwie 5 mandatów. Był to jednak i tak o 1 mandat więcej niż w 1934 roku).

Dokończenie na s. 11

Pliki do pobrania

[Konspiracja i kolaboracja pod okupacją sowiecką - „Nasz Dziennik”, 11/2008 \(18\) \(pdf, 288.92 KB\)](#)